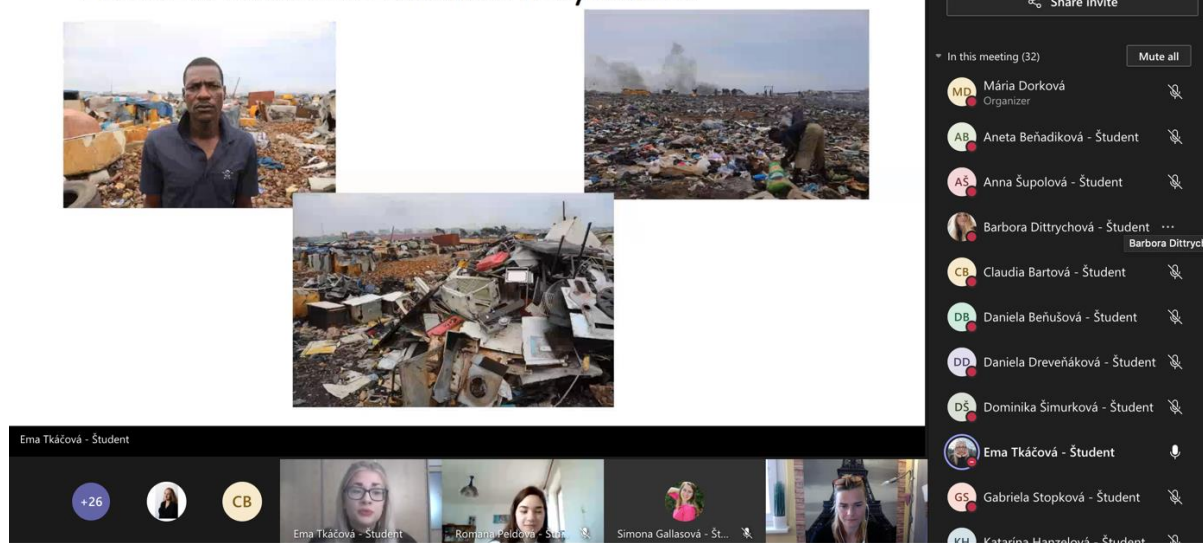

TAJNÝ ŽIVOT ELEKTROODPADU

ROVESNÍCKE VZDELÁVANIE

V piatok, **30. 4. 2021**, sa uskutočnilo na našej škole rovesnícke vzdelávanie na tému **Tajný život elektroniky**, ktorý bol realizovaný v rámci projektu **Elektroodpad – dopad 4** v spolupráci s CEEV Živica.

Prečo sa zaoberať otázkou recyklácie?

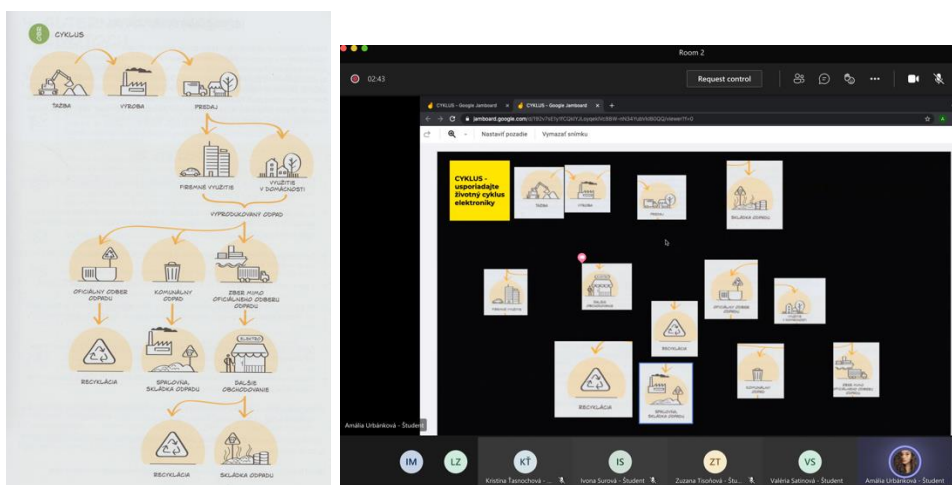

Prečo je dôležité hovoriť o elektroodpade?

Mobilné telefóny, tablety, počítače, ale aj tlačiarne, chladničky či iné elektrospotrebiče sa stali neodmysliteľnou súčasťou našich domácností. Najmä v dnešnej dobe, počas dištančného vzdelávania, bolo nevyhnutné zabezpečiť v každej rodine funkčné zariadenie, ktoré by umožňovalo pravidelné pripojenie na vyučovanie. Už v júli 2018 prieskum pre spoločnosť Microsoft odhalil, že 80% Slovákov vlastní aspoň 3 zariadenia a notebooky sa nachádzajú až v 92% slovenských domácností. Ponuka je naozaj široká a vývin napreduje míľovými krokmi. Obdivujeme dizajnové kúsky a žasneme nad novými funkciami a vylepšeniami. Čo sa však nedozvieme z propagačných materiálov sú informácie o nebezpečnej a často nelegálnej ťažbe surovín potrebných na ich výrobu, o toxických chemikáliách či zámerne nízkej kvalite produktov. Reklamné spoty nás neinformujú o environmentálnej záťaži, ktorú nechcena, nepotrebná a nefunkčná elektronika spôsobuje, neukazujú osudy ľudí, ktorí neodborne a bez potrebných ochranných prostriedkov rozoberajú elektroniku, ktorú sme vymenili za novšie a funkčnejšie modely.

V súčasnosti je už aj malé dieťa spotrebiteľom a jeho rozhodnutia majú moc ovplyvniť iných ľudí a stav životného prostredia. Zodpovedné spotrebiteľské správanie si vyžaduje prístup k informáciám. Bez poznania faktov, ktoré vstupujú do životného cyklu nášho telefónu alebo iného elektrospotrebiča, sa nevieme vedome rozhodnúť, bez ktorého elektrospotrebiča nemôžeme ďalej žiť.

Emma Tkáčová (4.D.) a **Romana Peldová (3.B.)** si pripravili zaujímavú online prezentáciu, prostredníctvom ktorej predstavili žiačkam celý životný cyklus elektroodpadu s aktivitami a záverečným kvízom. Dievčatá boli na rovesnícke vzdelávanie vyškolené na webinároch, ktoré sa konali 3. – 5. 11. 2020 a 2. 2. 2021. Odozva bola motivujúca a dievčatá si zaslúžili obdiv a poďakovanie od všetkých zúčastnených. Do rovesníckeho vzdelávania sa v ten deň zapojilo 170 mladých ľudí.

Usporiadanie cyklu

Čo sme sa naučili?

Odmietnime čo nepotrebujeme (Refuse)

Reklama nám denne ponúka veci, vďaka ktorým budeme šťastnejší, modernejší a trendovejší. Najlepšia cena, odmena za vernosť, dva kusy za cenu jedného. Zamyslime sa či to, čo máme doma nestačí. Skutočne využijeme tento produkt? A prečo po ňom túžime?

Zredukujeme svoje potreby (Reduce)

Požičiavajme si elektrospotrebiče, ktoré potrebujeme zriedkavo – napr. vŕtačka, šijací stroj, či už od priateľov, z požičovni náradia a knižníc vecí. Nezabúdajme, že dnešný nákup je zajtraší odpad!

Znovu použijeme (Reuse)

Vyradíme veci na jedno použitie z nášho života! Kupujme nabíjateľné batérie s nabíjačkou. Možno je to drahšia alternatíva, ale mnohonásobne sa vám vráti!

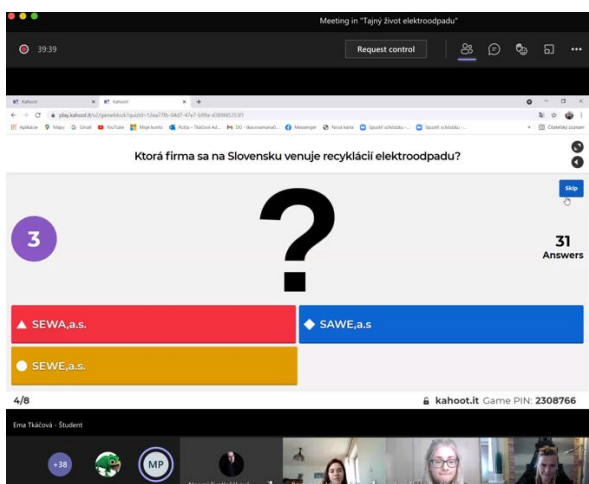
Nabíjačka na batérie :D

O p r a v u j m e (Repair)

Skúsme pokazený elektrospotrebič najskôr opraviť!

R e c y k l u j m e (Recycle)

Recyklujeme všetko, čo sa nedá viac využiť, alebo opraviť. Takýto odpad má mnoho minerálov, kovov a chemických látok a nepatrí do komunálneho odpadu! Takýto odpad putuje do spaľovne a predstavuje nielen environmentálne a zdravotné riziko, ale aj plytvanie vzácnymi a ťažko získanými materiálmi. Na miestach, kde spaľovne nie sú, končí tento odpad na skládke a kontaminuje pôdu, vodu a ovzdušie, čím sa dostáva prirodzene aj do potravinového reťazca a spôsobuje civilizačné choroby. Prieskum ukazuje, že elektroniku kupujeme často a napriek tomu, množstvo vyzbieraného odpadu je výrazne menší ako v iných európskych krajinách. Prispejme k tomu, aby sa tento odpad správne zlikvidoval na 100%.

Kahoot kvíz na záver na overenie vedomostí

Aká bola skúsenosť žiačok z akčného tímu? Posúďte sami.

Emu, aký to bol pocit zúčastniť sa rovesníckeho vzdelávania?

„Najskôr som mala obavy, pretože som prvýkrát prednášala žiakom, ktorí sú v mojom veku. Trošku som sa bála či technicky všetko zvládnem, ale dopadlo to lepšie ako som očakávala.“

Bolo náročné odučiť celých 6 hodín?

„Určite áno. Najmä keď medzi jednotlivými prezentáciami boli krátke prestávky. Vzrástol môj obdiv k učiteľom, keďže v dnešnej dobe musia učiť tiež online.“

Rada by si ešte prezentovala podobné témy rovesníkom?

„Áno. Zo začiatku som mala obavy, ale odozva žiakov a učiteľov stála za to.“

Romana, naučila si sa niečo nové v rámci programu Elektroodpad - dopad?

„Áno, téma elektroodpadu nie je moc rozoberanou témou, čo sa týka recyklácie.“

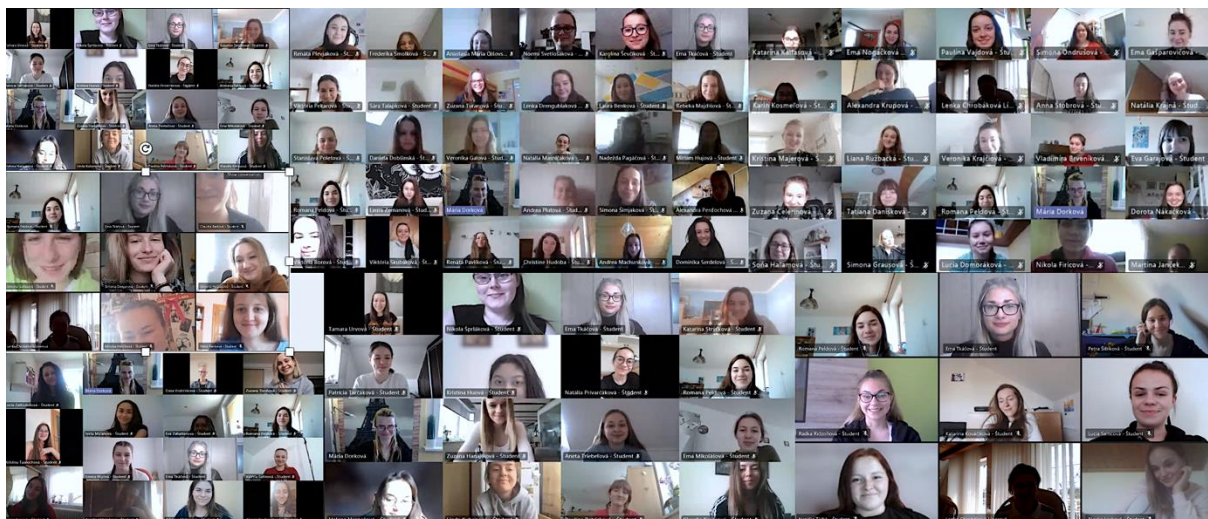
Zapojila by si sa opäť do projektu?

„Áno. Zapojenie sa do projektu mi prinieslo množstvo nových informácií a skúseností.“

Odporučila by si takúto aktivitu aj iným žiačkam?

„Určite. Čakajú na Vás nové informácie, príjemní ľudia a príležitosť pomôcť našej Zemi.“

Na záver, dievčatám z akčného tímu ďakujeme, rovnako ako aj všetkým zúčastneným!

Koordinátorka Mgr. Mária Dorková

